

Sylabus omylů

Text takto nazvaný je doplňkem encykliky *Quantum cura* vydané 8. prosince roku 1864. Je seznamem výroků, které papež Pius IX. kritizoval či přímo odsoudil v nejrůznějších encyklikách, listech či proslovech během svého dosavadního, osmnáctiletého, pontifikátu. Veřejnost spisu věnovala velkou pozornost a rozproudily se četné diskuze; spis sám již ale nebyl dále modifikován a dnes je jeho obsah z převážné většiny “mimo mísu” aktuálních dobových témat.

Materiál se skládá z osmdesáti bodů a ty jsou rozděleny do devíti oddílů. Ty se zaměřují na konkrétní tématickou oblast. Při jejich studiu se primárně vynoří problém, jak konkrétní body chápat. Forma spisu, jakožto seznamu odsouzeníhodných výroků, nás při čtení staví před “omyly” a při chápání spisu musíme mít tento fakt tedy na mysli. Některé pasáže lze totiž mnohem lépe pojmout jako pravdivé než jako omyly. S ohledem na časovou průrvu mezi dobou vydání a dnešní církevní - potažmo celosvětovou – situací, lze některé body brát i s jejich protikladnou kvalitou významu.

Panteismu a naturalismu je určen první “omyl” spisu: „*There exists no Supreme, all-wise, all-provident Divine Being, distinct from the universe, and God is identical with the nature of things, and is, therefore, subject to changes.*“ Společně s „omylem“ č.2 – “*All action of God upon man and the world is to be denied.*”- poukazují na církev jako jediného “správce božství” v době, kdy světský svět obrací své náboženské citění k přírodě a je ochoten přijmout “Boha, který již nebude neměnný”.

Druhý oddíl se zabývá racionalismem. Jeho “omyly” se týkají nakládání s teologií v rámci a způsoby filozofické vědy. “Omyl” č.12 říká, že apoštolská přikázání a nařízení překáží volnému rozvoji ve vědě, což je bez soudu ano/ne samo o sobě bohaté téma k úvaze.

Stejně je tomu i dále. Třetí oddíl o lhostejnosti uvádí, že každý má mít svobodu rozhodnutí co se týká náboženství a vybrat si to, které uzná za vhodné a pravé; jeho cílem přitom má být nekonečná spása.

Čtvrtý a pátý oddíl se týkají církve a jejích práv, civilní obce a kostela. Extrém těchto relací je v “omylu” č. 40 říkajícím, že učení katolické církve je nepřátelské k blahobytu a zájmům společnosti. “Omyl” č. 55 mluví přímo o rozdělení církve a státu. Již tyto oddíly budí dojem, že výčet omylů je dobře vybraným seznamem dobových otázek, v civilní společnosti aktuálně probíraných.

Oddíl šestý a sedmý se týkají etiky a problémů kolem křesťanské svatby.

Oddíl osmý hovoří o civilním životě a suverenitě pontifikátu. Dva body, které tu máme, odkazují na dočastnost a rozpolcenost dětí křesťanské církve a na, i duchovní silou tak těžko získávanou, snášenlivost mezi nimi.

Poslední, devátý oddíl odkazuje na moderní liberalismus. „Omyl“ č. 80 říká, že římský Pontifikus by se měl smířit sám se sebou, s rolí církve a postavením hlavy křesťanstva a vstoupit aktivně na úroveň pokroku a liberální moderní civilizace. Tento bod je velice příkladným; tento, z hlediska papeže Pia IX., omyl je dnes skutečností. Ani církev sama nechtěla jít proti nové, liberální konfiguraci světa, která takřka nepřipouští možnost hájit exclusivitu náboženství násilím. Exklusivita křesťanství byla stracena, když se uvedené omyly staly žitými kompromisy a křesťanská, stejně jako ostatní, dogmata byla vědecky zkoumána odděleně od víry. Do jaké míry to bylo na škodu, kontroverzně hlásá „omyl“ č.76 :
„ The abolition of the temporal power of which the apostolic See is possessed would contribute in the greatest degree to the liberty and prosperity of the church “.

Nosné pojmy : papež Pius IX.

Quantum cura

Katolická dogmata

Civilní obec a společnost